

KOMISJON

KOMISJONI OTSUS,

31. mai 2006,

mis käsitleb Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 81 ja EMP lepingu artikli 53 alusel algatatud menetlust

(Juhtum nr COMP/F/38.645 – metakrülaadid)

(teatavaks tehtud numbri K(2006) 2098 all)

(Ainult inglisis- ja prantsuskeelne tekst on autentsed)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2006/793/EÜ)

RIKKUMISE KOKKUVÕTE

- (1) Käesolev otsus on adresseeritud ettevõtjatele Degussa AG, Röhm GmbH & Co. KG, Para-Chemie GmbH, Altuglas International SA, Altumax Europe SAS, Arkema SA, Elf Aquitaine SA, Total SA, ICI PLC, Lucite International Ltd ja Lucite International UK Ltd, Quinn Barlo Ltd, Quinn Plastics NV ja Quinn Plastics GmbH.
- (2) Eespool nimetatud 14 õigussubjekti (mis kuuluvad 5 ettevõtjale ja millest mõnda õigussubjekti peetakse vastutavaks kui emasettevõtjat) on rikkunud EÜ asutamislepingu artiklit 81 ja EMP lepingu artiklit 53, osaledes ühes ja järjepidevas rikkumises ajavahemikus 23. jaanuar 1997 kuni 12. september 2002 EMP metakrülaatide tööstuses. Rikkumine hõlmab kolme toodet:

— polümetüülmetakrülaat (edaspidi "PMMA") vormisegu;

— tahke polümetüülmetakrülaat (edaspidi "PMMA") plaat ning

— polümetüülmetakrülaat (edaspidi "PMMA") sanitaartooted.

- (3) Rikkumise põhilised tunnused on: konkurentide arutelud hindade üle, hinnakokkulepete tegemine, rakendamine ja jälgimine kas hinna tõstmise näol või vähemalt olemasolevate hindade stabiliseerimise näol; arutelud täiendavate töötluskulude lisamise üle tarbijahinnale; kaubanduslikult olulise ja salajase turuga ja/või ettevõtjaga seotud teabe vahetamine; regulaarsetel kohtumistel osalemine ja muu suhtlemine eespool nimetatud piirangute alaste kokkulepete sõlmimiseks ja nende rakendamise jälgimiseks Euroopa majanduspiirkonna piires.

METAKRÜLAATIDE TÖÖSTUS

- (4) PMMA vormisegu, tahke PMMA plaadid ja PMMA sanitaartooted on üks osa tootmisahelast, mille alguspunkt ja kolme PMMA toote põhiline tooraine on metakrülaatomomeerid. Kuigi kõik kolm kõnealust PMMA toodet on nii füüsikaliselt kui ka keemiliselt erinevad, võib neid ühise tooraine tõttu pidada üheks ühtseks tooterühmaks.
- (5) Uurimise käigus tuvastati, et kartell hõlmas kogu Euroopa majanduspiirkonda. 2000. aasta Euroopa majanduspiirkonna turuväärtus kõigi kolme PMMA toote puhul oli keskmiselt 665 miljonit eurot ligikaudu 255 000 tonni kohta.

MENETLUS

- (6) 2002. aasta detsembris teatas Saksamaa ettevõtja Degussa AG komisjonile metakrülaatide tööstuses esinevast kartelist ja väljendas soovi teha komisjoniga koostööd vastavalt 2002. aasta leebema kohtlemise teatisele. Degussa edastas komisjonile tõendid, mis võimaldasid 2003. aasta märtsis teostada kontrolle ettevõtjate Atofina, Barlo, Lucite ja Degussa ruumides.
- (7) Pärast kontrolle esitasid ettevõtjad Atofina, Lucite ja ICI trahvide vähendamise taotluse. Ettevõtjate Atofina ja Lucite puhul vähendati trahve. Lisaks sellele tagati ettevõtjale Lucite kaitse ühe ajavahemiku suhtes, mil ettevõtja osales kartellis. Ettevõtja ICI taotlus lükati tagasi, sest see ei sisaldanud olulist lisaväärtust.
- (8) Vastuväited adresseeriti 20 õigussubjektile, kes kuuluvad 7 ettevõtjale. Suuline arutamine, millest võtsid osa kõik adreesaadid, toimus 15.–16. detsembril 2005.

KARTELLI TEGEVUS

- (9) Kuigi on viiteid selle kohta, et esimesed konkurentsivastased kontaktid kolme PMMA toote tootja vahel leidsid aset juba 1980. aastate keskel, seab komisjon rikkumise alguspunktiks 23. jaanuaril 1997. aastal asetleidnud kohtumise, sest see oli esimene konkurentsivastane kohtumine, mille kohta komisjonil on kinnitus rohkem kui ühelt osaliselt. Kõnealusel tippkohtumisel arutasid ettevõtjate Atofina, Degussa ja ICI esindajad pettumust-valmistavat kasumit seoses PMMA vormisegude ja tahke PMMA plaatidega ning võimalust täiendavalt kooskõlastada turukäitumist konkurentide vahel; otsustati, et müügijuhte tuleks manitseda täitma rangemalt eelnevalt kokkulepitud korraldusi.
- (10) Kolme PMMA toodet käsitlevate konkurentsivastaste kokkulepete üldine ülesehitus näitab, et seda võib käsitleda kui ühte rikkumist, mille raames konkurendid arutasid hindade üle, tegid, rakendasid ja jälgisid hinnakokkuleppeid, arutasid täiendavate tööstuskulude lisamise üle tarbijahinnale ja vahetasid kaubanduslikult olulist ja salastatud turuga ja/või ettevõtjatega seotud teavet.

TRAHVID**Põhisumma***Raskusaste*

- (11) Arvestades rikkumise raskusastet, mõju turule ja selle geograafilist ulatust, tuleb seda käsitleda kui väga tõsist rikkumist.

Erinev kohtlemine

- (12) Arvestades käivet kartellistunud tööstuses, esines ettevõtjate osaluses olulisi erinevusi, on kohaldatud erinevat kohtlemist (rühmitamine) selleks, et arvesse võtta iga ettevõtja osalust: sellise lähenemisviisi eesmärk on eristada seda, kuidas erinevate ettevõtjate osalus kahjustas konkurentsi.
- (13) Ettevõtjad on jagatud kolme rühma vastavalt nende 2000. aasta Euroopa majanduspiirkonna kolme PMMA toote käibele; 2000. aasta oli kõige hilisem rikkumise aasta, millal ettevõtjad, kellele käesolev otsus on adresseeritud, kartellis osalesid.

- (14) Degussa (216 miljonit eurot) ja Atofina (188 miljonit eurot) on liigitatud esimesse rühma. Lucite (105,98 miljonit eurot) on suuruselt kolmas tootja ja ta liigitati teise rühma. ICI, kes ei ole esitanud käivet käsitlevaid andmeid äriühingu osa ICI Acrylics kohta, on liigitatud teise rühma koos ettevõtjaga Lucite, arvestades et esimese müük viimasele võimaldab võrrelda ettevõtja Lucite andmeid ICI Acrylicsi käibega õiglaselt. Ettevõtja Quinn Barlo käibega 66,37 miljonit eurot vaid tahke PMMA plaatide sektoris on liigitatud kolmandasse rühma. Ei ole tõestatud, et ettevõtja Barlo osales sobingulises tegevuses PMMA vormisegude või santiaartoodete valdkonnas, sest ettevõtja ei olnud teadlik või tal puudus teave üldise konkurentsivastaste kokkulepete kava kohta. Selle tulemusel ning arvestades juhtumi asjaolusid vähendati Barlole määratud põhisummat 25 % võrra.

Piisav hoiatav mõju

- (15) Selleks, et seada trahvi summa tasemele, mis tagab piisava hoiatava mõju, on komisjon arvamusel, et sobilik on kohaldada määratud trahvide puhul korrutustegurit. Komisjon märgib, et 2005. aastal, mis oli kõige hilisem majandusaasta enne otsust, oli ettevõtjate kogukäive järgmine: Degussa AG: 11,750 miljonit eurot; Total SA: 143,168 miljonit eurot ja ICI PLC: 8,490 miljonit eurot.
- (16) Arvestades eelmisi otsuseid on komisjon arvamusel, et Total/Atofina, Degussa ja ICI puhul on sobilik trahvi korrutada teguriga.

Kestus

- (17) Iga õigussubjekti puhul kohaldati ka erinevaid korrutustegureid vastavalt rikkumise kestusele.

RASKENDAVID ASJAOLUD*Korduvad rikkumised*

- (18) Ajal, mil rikkumine aset leidis, oli Degussa, Atofina ja ICI suhtes juba kehtestatud komisjoni keelavad otsused kartellinduse eest.⁽¹⁾ See õigustab kõnealustele ettevõtjatele määratava trahvi põhisumma suurendamist.

⁽¹⁾ Sellised otsused hõlmavad:

Degussa puhul: komisjoni otsus, 23. november 1984, mis käsitleb EMP lepingu artikli 85 alusel algatatud menetlust (IV/30.907 – peroksiidtooted, EÜT L 35, 7.2.1985, lk 1); komisjoni otsus, 23. aprill 1986, mis käsitleb EMP lepingu artikli 85 alusel algatatud menetlust (IV/31.149 – polüpropüleen, EÜT L 230, 18.8.1986, lk 1). Atofina puhul: komisjoni otsus, 23. november 1984, mis käsitleb EMP lepingu artikli 85 alusel algatatud menetlust (IV/30.907 – peroksiidtooted, EÜT L 35, 7.2.1985, lk 1); komisjoni otsus, 23. aprill 1986, mis käsitleb EMP lepingu artikli 85 alusel algatatud menetlust (IV/31.149 – polüpropüleen, EÜT L 230, 18.8.1986, lk 1) ja komisjoni otsus, 27. juuli 1994, mis käsitleb EMP lepingu artikli 85 alusel algatatud menetlust (IV/31.865 – PVC II, EÜT L 239, 14.9.1994, lk 14). ICI puhul: komisjoni otsus, 23. aprill 1986, mis käsitleb EMP lepingu artikli 85 alusel algatatud menetlust (IV/31.149 – polüpropüleen, EÜT L 230, 18.8.1986, lk 1); komisjoni otsus, 27. juuli 1994, mis käsitleb EMP lepingu artikli 85 alusel algatatud menetlust (IV/31.865 – PVC II, EÜT L 239, 14.9.1994, lk 14).

KERGENDAVAD ASJAOLUD

- (19) Mitmed ettevõtjad on väitnud mõnede või kõikide järgmiste kergendavate asjaolude olemasolu: rikkumise varajane lõpetamine, väike/passiivne osalus, tavade tõhusa rakendamise puudumine, vastavuskavade rakendamine, kasu puudumine, kriis metüülmetakrülaadi tööstuses. Kõik väited on tagasilükatud kui põhjendamatud, välja arvatud väikese/passiivse osaluse väide Quinn Barlo puhul. Seetõttu vähendati Quinn Barlo puhul põhisummat 50 % võrra.
- (20) Kergendavate asjaolude väited, mis põhinevad koostööl väljaspool 2002. aasta leebema kohtlemise teatise reguleerimisala on tagasi lükatud, sest esinenud ei ole konkreetseid asjaolusid, mis õigustaksid sellist meetet. Ettevõtetevahelist koostööd on hinnatud ainult 2002. aasta leebema kohtlemise teatise põhjal.

2002. AASTA LEEBEMA KOHTLEMISE TEATISE KOHALDAMINE*Kaitse – punkti 8 alapunkt a*

- (21) Degussa oli esimene, kes 20. detsembril 2002 teatas komisjonile kartelli olemasolust. 27. jaanuaril 2003. aastal andis komisjon vastavalt leebema kohtlemise teatise punktile 15 ettevõtjale Degussa tingimusliku kaitse trahvide eest. Degussa on teinud komisjoni haldusmenetluse jooksul pidevalt tihedat ja tõhusat koostööd ning on esitanud komisjonile kõik talle kättesaadavad tõendid, mis käsitlevad kahtlustatavat rikkumist. Degussa lõpetas oma osalemise kahtlustatavas rikkumises ajal, mil ta esitas vastavalt leebema kohtlemise teatisele tõendid ja ei ole sundinud teisi ettevõtjaid rikkumises osalema. Seetõttu täitis Degussa tingimused, et saada täieliku kaitse trahvide eest.

Trahvi vähendamine – punkti 23 alapunkti b esimene taane (vähendamine 30–50 %)

- (22) Atofina oli esimene ettevõtja, kes täitis leebema kohtlemise teatise punktis 21 sätestatud tingimused, esitades komisjonile tõendid, millel oli esitamise ajal komisjoni valduses olevate tõenditega võrreldes oluline lisaväärtus, ja komisjoni teadaolevalt on Atofina lõpetanud oma osaluse rikkumises hiljemalt tõendite esitamise ajal ning ei ole oma osalust uuesti algatanud. Seetõttu täidab ettevõtja vastavalt punkti 23 alapunkti b esimese taande tingimused, et ettevõtjale muidu määratavat trahvi vähendataks 30–50 % ulatuses. Atofina trahvi vähendatakse 40 %.

Punkti 23 alapunkti b teine taane (vähendamine 20–30 %)

- (23) Lucite oli teine ettevõtja, kes täitis leebema kohtlemise teatise punktis 21 sätestatud tingimused nagu ülal mainitud ja kellel oli seetõttu õigus vastavalt leebema kohtlemise teatise punkti 23 alapunkti b teisele taandele trahvi vähendamisele 20–30 % ulatuses. Lucite trahvi vähendatakse 30 %.

Kaitse vastavalt punktile 23

- (24) Lucite tõendid võimaldasid komisjonil kinnitada kartelli kestus 28. veebruarist 2001 kuni 12. septembrini 2002. Kooskõlas leebema kohtlemise teatise punktiga 23 on see rikkumise ajavahemik seotud faktidega, millest komisjon ei olnud eelnevalt teadlik ja mis mõjutavad otseselt kahtlustatava kartelli kestust. Seetõttu ei võtnud komisjon Lucite tõendeid antud ajavahemiku kohta arvesse viimasele trahvi määramisel.

Punkti 23 alapunkti b kolmas taane (vähendamine kuni 20 %)

- (25) ICI taotles leebemat kohtlemist 18. oktoobril 2004 pärast seda, kui komisjonini oli jõudnud leebema kohtlemise taotlused ettevõtjatelt Degussa (20. detsember 2002), Atofina (3. aprill 2003) ja Lucite (11. juuli 2003).
- (26) Vastavalt leebema kohtlemise teatisele vaatas komisjon ICI taotluse läbi kronoloogilises järjekorras, milles taotlused olid esitatud, selleks et hinnata, kas taotlus tõi endaga kaasa lisaväärtust punkti 21 tähenduses. Nende kriteeriumide põhjal teatas komisjon ettevõtjale ICI, et selle esitatud tõendid ei andnud olulist lisaväärtust leebema kohtlemise teatise tähenduses.

MENETLUSE LÕPETAMINE

- (27) Arvestades tegureid, mida ettevõtjad esitasid oma vastustes vastuväidetele ja suulise arutamise ajal, otsustas komisjon loobuda esiteks vastuväidetest kõikide ettevõtjate vastu rikkumise selle osa suhtes, mis oli seotud metüülmetakrülaatidega; teiseks vastuväidetest ettevõtjate BASF AG, Repsol YPF SA, Repsol Quimica SA, Repsol Brønderslev A/S ja Repsol Polivar SpA suhtes seoses PMMA vormisegude, tahke PMMA plaatide ja PMMA sanitaartoodetega; kolmandaks vastuväidetest ettevõtjate Quinn Barlo Ltd, Quinn Plastics NV, Quinn Plastics GmbH, Quinn Plastics SA suhtes seoses PMMA vormisegudega ja lõpetuseks loobuda vastuväidetest ettevõtja Quinn Plastics SA suhtes seoses tahke PMMA plaatidega.

OTSUS

- (28) Otsuse adressaadid ja nende osalemise kestus on järgmised:
- a) Degussa AG, Röhm GmbH & Co. KG (endine Agomer GmbH ja Röhm GmbH) ja Para-Chemie GmbH – 23. jaanuar 1997 kuni 12. september 2002;
 - b) Altuglas International SA, Altumax Europe SAS, Arkema SA (endine Atofina SA) ja Elf Aquitaine SA – 23. jaanuar 1997 kuni 12. september 2002 ja Total SA – 1. mai 2000 kuni 12. september 2002;
 - c) ICI PLC – 23. jaanuar 1997 kuni 1. november 1999;
 - d) Lucite International Ltd ja Lucite International UK Ltd – 2. november 1999 kuni 12. september 2002 ning
 - e) Quinn Barlo Ltd (endine Barlo Group plc), Quinn Plastics NV (endine Barlo Plastics NV) ja Quinn Plastics GmbH (endine Barlo Plastics GmbH) – 30. aprill 1998 kuni 21. august 2000.
- (29) Arvestades eespool loetletud põhjendusi, kehtestati järgmised trahvid:
- a) Degussa AG, Röhm GmbH & Co. KG ja Para-Chemie GmbH: 0 eurot;
 - b) solidaarselt vastutavad Arkema SA, Altuglas International SA ja Altumax Europe SAS: 219,13125 miljonit eurot; selle summa ulatuses on Total SA solidaarselt vastutav 140,4 miljoni euro eest ja Elf Aquitaine SA solidaarselt vastutav 181,35 miljoni euro eest;
 - c) ICI PLC : 91,40625 miljonit eurot;
 - d) solidaarselt vastutavad Lucite International Ltd ja Lucite International UK Ltd: 25,025 miljonit eurot ning
 - e) solidaarselt vastutavad Quinn Barlo Ltd, Quinn Plastics NV ja Quinn Plastics GmbH: 9 miljonit eurot.
- (30) Eeltoodud ettevõtjatelt nõuti kohe punktis 3 nimetatud rikkumise lõpetamist juhul, kui nad seda juba teinud ei olnud ja hoiduda punktis 3 kirjeldatud tegevuse või käitumise kordamisest ja igasugusest tegevusest või käitumisest, millel on sama või samasugune eesmärk või mõju.
-